

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

Bfv.II.349/2011/4.szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2011. szeptember 22. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A rágalmazás vétsége miatt terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a magánvádló által jogi képviselője útján benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Budai Központi Kerületi Bíróság 12.B.XI.1299/2010/2. számú végzését és a Fővárosi Bíróság, mint másodfokú bíróság 20.Bf.9153/2010./2. számú végzését hatályában fenntartja.

A felülvizsgálat során felmerült 3.000,- (háromezer) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Budai Központi Kerületi Bíróság a tárgyalás előkészítése keretében 2010. július 12.-én meghozott 12.B.XI.1299/2010/2. számú végzésével a Btk. 179. §-ának (1) bekezdésében meghatározott, a (2)

bekezdésének b) pontja szerint minősülő és büntetendő rágalmazás vétsége miatt a terhelt ellen indított büntetőeljárást - a Be. 501. §-ának (2) bekezdése szerinti eljárásban, a Be. 267. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján - megszüntette.

A megállapított tényállás lényege szerint a magánvádló a 2009. december 5.-én kelt feljelentésében a terhelt újságírót a Btk. 179. §-ának (1) bekezdésében meghatározott rágalmazás vétségével vádolta. A feljelentés azt tartalmazza, hogy a terhelt 2009. november 15.-én elektronikus üzenetet küldött T. V.-nek, a feljelentő munkatársának. Az üzenet melléklete volt egy, a feljelentett által írt levél. Aszerint „Néhány napja olyan szóbeszéd kapott lábra, amely egyebek között arról szól, hogy az I. Kft. ügyvezetőjét, a magánvádlót a hatóságok keresik, és állítólag európai körözést adtak ki ellene, mert a rendőrség és a nyomozó hatóságok általi kihallgatás alól kivonta magát.” „Magyar leányvállalatunk ügyvezetője, B. úr napok óta nem elérhető, egyébként magánúton sem. Az a hír járja, hogy bujkál. Igaz, hogy a rendőrség körözi?”

A bíróság álláspontja szerint a feljelentésben foglalt - a terhelt által megvalósított - magatartás az iratok alapján a bizonyítékok mérlegelése nélkül megállapíthatóan nem minősül bűncselekménynek.

A feljelentésben írt cselekmény nem ütközik a Btk. 179. §-ának (1) bekezdésében meghatározott elkövetési magatartások egyikébe sem.

A bírói gyakorlat egységes abban, hogy egyes tevékenységek, eljárások gyakorlása során a személyek magatartását, esetleg becsületét, jó hírnevét érintő negatív tartalmú tényközlések megtétele elkerülhetetlen. Ilyen eset az is, amikor a sajtó munkatársa a hatóságoktól kapott tájékoztatást torzítás mentesen, szó szerint közvetíti a nyilvánosság felé, tudósítói hivatásából eredő kötelezettségét teljesítve, szükségszerűen becsület csorbitására is alkalmas tényállításokat is használva (BJD 6437.). Jelen esetben azonban a terhelt újságírói tevékenysége során információ szolgáltatását kérte a feljelentő munkatársától a következő szófordulatokkal élve: „olyan szóbeszéd kapott lábra”, „állítólag”, „az a hír járja”, valamint „Igaz, hogy a rendőrség körözi?”

A terhelt feljelentésben foglalt cselekménye - a hiteles tájékoztatás érdekében - újságírói tevékenysége körben végzett adatgyűjtést szolgált. Tényközlést, híresztelést nem tartalmazott, ezért bűncselekményt nem valósított meg.

A Budai Központi Kerületi Bíróság 12.B.XI.1299/2010/2. számú végzése ellen a feljelentő által bejelentett fellebbezés folytán másodfokon eljáró Fővárosi Bíróság a 2010. szeptember 28.-án

megtartott tanácsülésen meghozott 20.Bf.9153/2010/2. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzését - helyes indokainál fogva - helybenhagyta.

II. A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a magánvádló a jogi képviselője útján felülvizsgálati indítványt nyújtott be a terhelt terhére - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján - arra hivatkozással, hogy a terhelt felmentésére a büntető anyagi jog szabályainak a megsértése miatt került sor. A felülvizsgálati indítvány 2011. március 22.-én érkezett a Budai Központi Kerületi Bíróságra.

Az indítvány szerint a feljelentett a becsület csorbítására alkalmas kifejezéseket használt akkor, amikor leírta azokat a tipikus, mindenki által ismert szófordulatokat, amelyek mind magyarul, mind pedig a feljelentett által leírt német nyelven a híresztelés jellegzetes nyelvi kifejező eszközei. A tényállásban rögzített kijelentéseivel túllépte azokat a büntetőjogi korlátokat, amelyek között az újságírók gyakorolhatják hivatásukat.

A másodfokú bíróság megállapításától eltérően nem tekinthető az információkérés jogszerű módjának az, hogy a feljelentett közvetlenül a magánvádló asszisztenséhez fordult és tőle kért információkat a magánvádlóról, miközben valótlán tényeket híresztelt neki. Ellentétes az újságírói hivatás szabályaival, hogy a körözést illetően illetéktelen személyhez, a magánvádló asszisztenséhez fordult, holott más lehetősége is lett volna.

A feljelentett nem fordult közvetlenül a magánvádlóhoz információért, holott ugyanúgy ismerte az e-mail címét, mint ahogyan az asszisztensét is. Írhatott volna kerülő út nélkül közvetlenül a magánvádlónak e-mailt. Senki nem köteles túrni azt, hogy a munkatársa előtt - minden alap nélkül - azt a látszatot keltse egy újságíró, hogy körözik és bujkál.

Az indítvány szerint minden alap nélkül utalt az elsőfokú bíróság a BJD 6437. számú döntésre hivatkozással arra, hogy a feljelentett a hatóságoktól kapott információt közvetített a nyilvánosság felé, s ezáltal tudósítói kötelezettségét teljesítette volna. Arra, hogy az információ a hatóságoktól származik, semmilyen adat nem merült fel.

A másodfokú bíróság ahelyett, hogy a vonatkozó szövegrész iratellenességét megállapította volna, nyilvánvalóan helytelen értelmezést tulajdonított az elsőfokú bíróság által megfogalmazott szövegnek, s szokatlan módon azt fejtegette, mit „igyekezett megfogalmazni az elsőfokú bíróság”.

A magánvádló jogi képviselője mindezek alapján az elsőfokú és a másodfokú bíróság ügydöntő határozatának a hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására

utasítását indítványozta.

A Legfelsőbb Bíróság a Be. 420. §-ának (1) bekezdése és a Be. 424. §-ának (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott, amelyen a magánvádló jogi képviselője a felülvizsgálati indítványt fenntartotta.

A védő részletesen megindokolta, hogy a feljelentett cselekmény miért nem alkalmas bűncselekmény megállapítására. A feljelentett eljárása valójában nevezett alaposságát támasztja alá, a védő ezért a jogerős döntés hatályában fenntartását indítványozta.

III. A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot az abban rögzített tényállás alapul vétele mellett egyrészt a felülvizsgálati indítványban megjelölt - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott - okból, valamint - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének c) pontjában írt eljárásjogi felülvizsgálati okok tekintetében - hivatalból [Be. 423. § (4)-(5) bek.] bírálta felül.

Ennek során a felülvizsgálati indítványt alaptalannak, a védő indítványát alaposnak találta.

A magánvádló a Be. 416. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján arra hivatkozással kezdeményezte a felülvizsgálati eljárást, hogy a terhelt ellen indított büntetőeljárás megszüntetésére a büntető anyagi jog szabályainak a megsértése miatt került sor.

A Btk. 179. §-ának (1) bekezdése szerint a rágalmazás vétségét az követi el, aki valakiről más előtt a becsület csorbítására alkalmas tényt állít vagy híresztel, vagy ilyen tényre közvetlenül utaló kifejezést használ. Ennek megfelelően a rágalmazás elkövetési magatartásai a tény állítása, a tény híresztelése vagy a tényre közvetlenül utaló kifejezés használata.

Az eljárt bíróságok azt állapították meg, hogy a feljelentett levele tényközlést, híresztelést nem tartalmazott, ezért bűncselekményt nem valósított meg.

A felülvizsgálati indítvány szerint a feljelentett a becsület csorbítására alkalmas kifejezéseket használt akkor, amikor leírta azokat a tipikus, mindenki által ismert szófordulatokat, amelyek mind magyarul, mind pedig a feljelentett által leírt német nyelven a híresztelés jellegzetes nyelvi kifejező eszközei.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítvány megfogalmazására figyelemmel e helyütt csupán arra utal, hogy a becsület csorbítására alkalmas kifejezés használatával a Btk. 179. §-ában meghatározott rágalmazás bűncselekménye nem valósulhat meg. E magatartás a Btk. 180. §-ában meghatározott további feltételek

megléte esetén a becsületsértés vétségének a megállapítását eredményezheti.

A jogerős határozatban megállapított tényállás lényege szerint az újságíró foglalkozású terhelt közvetlenül a magánvádló asszisztenséhez fordult. Tette ezt egyebek mellett ezért, mert „B. Úr napok óta nem elérhető, egyébként magánúton sem”.

A Legfelsőbb Bíróság egyetértett az eljáró bíróságokkal abban, hogy a feljelentésben részletezett levélben foglaltak sem tényállításnak, sem híresztelésnek nem minősíthetők. Tényállításnak a levél megfogalmazásából fakadóan, hiszen mindvégig olyan kifejezéseket használt, hogy „olyan szóbeszéd kapott lábra”, „állítólag”, „az a hír járja”, „igaz, hogy ...?”.

A Legfelsőbb Bíróság azt állapította meg, hogy egyéb elkövetési körülmények között a feljelentésben részletezett levél tartalmának megfelelő érdeklődés akár tény híresztelésének is minősülhetne. E kérdés eldöntése körében annak van jelentősége, hogy ki és kitől érdeklődött.

A terhelt az újságírói tevékenysége gyakorlása keretében igyekezett megerősítést nyerni a már a birtokába jutott információk hitelességét érintően. Eljárása során a szakma szabályainak a megtartásával járt el, annak határait nem lépte túl.

Másrészről a feljelentett nem ún. kívülálló, a magánvádlóról információkkal nem rendelkező személyhez fordult, hanem a magánvádló legközvetlenebb munkatársához. Ahhoz az asszisztenséhez, akin keresztül a magánvádlót elérhetőnek tartotta. Ezért is utalt arra, hogy megelőzőleg a magánvádló sem hivatalos, sem magánúton nem volt elérhető.

Az „elkövetés” konkrét körülményei között tehát a feljelentett által használt kifejezések a becsület csorbítására nem voltak alkalmasak. Ellentétben a felülvizsgálati indítvány érvelésével, a Legfelsőbb Bíróság nem tekintette az információkérés jogszerűtlen módjának azt, hogy a feljelentett közvetlenül a magánvádló asszisztenséhez fordult. Megállapította továbbá, hogy a feljelentett a tényállásban rögzített kijelentéseivel nem lépte túl azokat a büntetőjogi korlátokat, amelyek között az újságírók gyakorolhatják hivatásukat.

Mindezek mellett annak nincs jelentősége a felülvizsgálati indítvány elbírálása körében, hogy az elsőfokú bíróság által hivatkozott BJD 6437. számú döntésnek az alapul fekvő ügy elbírálása körében nincs szerepe, jelentősége.

A Legfelsőbb Bíróság megállapította továbbá, hogy a feljelentettnek az eljárás tárgyát képező levelében tett állításai nem gyalázkodó

jellegűek és nem sértik a magánvádló emberi méltóságát, ezért annak megküldésével sem a rágalmazás vétségét sem más bűncselekményt nem követett el.

A kifejtettekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság - miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 423. §-ának (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, s a megtámadott határozatokat - a Be. 426. §-a alapján - a hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban a kirendelt védő díjával felmerült bűnügyi költséget a Be 429. §-ának (1) bekezdése értelmében az állam viseli.

A Legfelsőbb Bíróság határozata elleni fellebbezést a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. §-a (4) bekezdésének a b) pontja zárja ki.

A Be. 418. §-ának (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdésének e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421. §-ának (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Legfelsőbb Bíróság mellőzheti.

Budapest, 2011. szeptember hó 22.

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Molnár Gábor Miklós
s.k. előadó bíró, Csere Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

*tisztviselő
Bné*